

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

2:a årg.

Den 14 Juli 1901

N:r 42

Återgiftande af text eller illustrationer ur HVAR 8 DAG utan särskild öfverenskommelse förbjudes.

INNEHÅLL: *Georg Gustaf Nordensvan* (med 1 porträtt). *Kopparbergs kyrka i Falun* (med 3 illustrationer.) *Gustav Wied* (med 1 porträtt.) *Ruskväder*. Auktoriserad öfvers. för HVAR 8 DAG af T. v. T. "*Karoles i vagnen*" (med 2 illustrationer.) *Från branden å Styrö Hafsbad* (med 3 illustrationer.) *Oda Nielsen* (med 1 porträtt). *Den stora automobiltäflan Paris-Berlin* (med 4 illustr.). *Sveriges första "Ungkarlshotell"* (med 3 illustrationer.) *Portugals nye minister i Stockholm* (med 1 porträtt). *En dyr tofla* (med 1 illustr.) *Ett och annat om Ole Bull* (med 4 illustrationer). *Hårt mot hårdt*. (Forts. och slut). *En friluftsteater* (med 1 illustration). *Veckans porträttgalleri* (med 16 porträtt).

BONNIERS TRYCKERI AKTIEBOLAG. GÖTEBORG. 1901.

Foto. Hamngat, Stockholm.

GEORG GUSTAF NORDENSVAN.

GEORG GUSTAF NORDENSVAN

Bland våra »yngre» författare är Georg Nordensvan en af de mest mångsidiga, kunniga och flitiga. Han har i själfva verket utvecklat ett ofantligt arbete. Under åren 1888—1900 var han medarbetare i »Aftonbladet» såsom denna tidnings litteratur- och konstkritiker. Han medhann icke endast att redogöra för alla nyutkomna svenska böcker af större betydelse, utan sysselsatte sig äfven med den norska och danska litteraturen. Han skref med samma intresse och sakkunskap om alla Stockholms tafvelutställningar som om premiärerna å hufvudstadens teatrar. Och fastän han aldrig försummade något, som tillhörde hans verksamhet i »Aftonbladet», medhann han likväl att författa både noveller och omfattande arbeten i konsthistoria.

Nordensvans kritiska verksamhet har för visso varit af allra största betydelse. Han har alltid kämpat för det unga och friska i litteraturen och konsten. Han har aldrig fruktat för att understödja en modärn konstrikning, som tyckts honom ha något verkligt innehåll — ja, det kan nog hända, att Nordensvan i detta afseende gjort sig skyldig till några öfverdrifter. Ty han älskar framför allt sin tid, det modärna, det nya, älskar att följa med . . . Vår tid är dock vår tid — säger han — det är den vi lefva i, det är den, som är oss närmast. Vi böra framför allt söka att förstå den, befatta oss med den, lära oss att hålla af den . . .

I sin kritiska verksamhet har Nordensvan haft ett par mäktiga faktorer till sitt stöd: i sina ingående och allt mera utvecklade kunskaper, särskildt i målarekonsten, och i sin utmärkta stil. Denna är sällsynt lättflytande och behaglig. Nordensvan skrif som man talar — eller som man borde tala, ifall man talade elegant, sinnrikt och spirituellt. Helt säkert ha många personer, som icke kunnat gilla den alltid frisinnade tendensen hos hans kritik, ändå med stort intresse tagit del af hans uppsatser, och detta därför att de äro så ovanligt väl skrifna och tillrättalagda.

Georg Gustaf Nordensvan föddes i Stockholm den 3 december 1855, blef student 1874 och följande år elev vid krigsskolan. På grund af en bröstsjukdom måste han dock lämna den militära banan. Han var så lärjunge vid Akademien för de fria konsterna 1877—1882 i akt och mening att bli målare, men ändrade håg och tjänstgjorde som redaktionssekreterare vid »Ny Illustrerad Tidning» 1883—1886. År 1885 blef han redaktör för kalendern »Nornan», hvilken befattning han allt fortfarande bekläder. Om hans medarbetarskap i »Aftonbladet» är förut taladt. Till allmän förvåning lämnade Nordensvan i fjol denna tidning. Gåtan fick dock snart sin lösning. »Aftonbladet» skulle, hvad litteratur och konst beträffar, icke mera hylla frisinnade åsik-

ter. De »*dii majores*», som ytterst leda denna tidning, och som en gång dikterat den Frödingska »Fy-artikeln», hade annorlunda beslutit. Först och främst skulle Ellen Key afbasas — och som Nordensvan naturligtvis icke ville vara med om eller på nära håll se på något sådant, måste han gå. Och han gick — till »Dagens Nyheter», där han nu skrifver litterära uppsatser.

Redan vid 22 års ålder utgaf Nordensvan sin första bok, »Framtidsmän». Sedan komma »I kasärnen, Sven Svenssons minnen från krigarlivet», 1878, »Skattsökarne», 1880, »Guido. Ur Bobs efterlämnade papper», 1880, »I harnesk», 1882, »Penseldrag. Skizzer och studier», 1883, »Skuggspel. Tidsbilder», 1884, »Figge», 1885, »Lek. Noveletter», 1887, »Lifsuppgift», 1887, »Hvad Figge blef», 1890, »Svensk konst och svenska konstnärer i 19:e århundradet», 1892, »Silkeskaninen», 1894, »Målardrottningen», 1896, »De bildade konsternas historia under 19:e århundradet», »I rampljus», 1900, en beskrifning öfver Gripsholm, ett par korta pjäser, o. s. v.

I Nordensvans noveller och längre berättelser tager sig ett ytterst känsligt temperament uttryck. Nordensvan fördjupar sig hellre i sorgen än i glädjen, och helst befattar han sig med vemodiga karaktärer. Till och med när han skrifver en så uppsluppen bok som »Figge», historien om de glada konstnärerna, en af de roligaste böcker man gärna kan läsa, märker man vemodet midt i skrattet och bildar detta en bakgrund till det hela . . .

»Svensk konst och svenska konstnärer i 19:e århundradet» är ett synerligen gediget arbete — oaktadt stilen är lika osökt, lika naturlig som i författarens lättare saker, och detta utgör i själfva verket en ytterligare förtjänst hos verket. Här skildrar Nordensvan på ett förträffligt sätt vår svenska konst under den nämnda tidrymden, i det att han dock först lämnar en redogörelse för vår äldre konst. Arbetet är det första i sitt slag! Man kan förstå, hvad detta har att betyda. Och författaren har lika väl gått till de ursprungliga källorna, som han sett med egna ögon och talar med egna ord. »Svensk konst» är ett originellt arbete och ett utmärkt arbete. Och det har erhållit en värdig efterföljare i »De bildande konsternas historia».

Nordensvan är likaledes förträfflig som teaterkritiker. De små karaktäristikerna »I rampljus» gifva fullt klara och träffande bilder af de olika konstnärerna. Det är alltid det rätta ordet om dem, just det ordet, som säger hvad de äro, och som ställer dem lefvande för ens inre syn.

En framstående, fullt modärn novellförfattare, en utmärkt och talangfull kritiker — se där hvad man utan öfverdrift kan säga om den fine och tillbakadragne mannen.

O. R.

KOPPARBERGS KYRKA I FALUN.

Amatörfotografier för HVAR 8 DAG af E. G. Söderlund, Falun.

Efter genomgången grundlig restauration ter sig nu denna kyrka synnerligen ståtlig så till yttre som inre och är i sitt nuvarande skick säkerligen en af de vackraste landsortskyrkorna i riket, öfver hvilken dess församling med skäl kan vara stolt.

Kyrkans anor gå tillbaka till 1400-talet, då den byggdes, men har den naturligtvis sedan dess flerfaldiga gånger ombyggt och förstörats, hvadan numera knappast något återstår af dess ursprungliga yttre gestalt. Ar 1709 undergick kyrkan bl. a. en grundlig restaurering, men härjades 1757 svårt af åskeld, hvarefter den vid ombyggnaden erhöll den form, som den väsentligen bibehållit till våra dagar.

Den senaste restaureringen påbörjades enligt en minnestafva i kyrkan år 1899 under kvrkobyggmästaren Hal-

DEN NYRESTAURERADE KYRKAN.

I NTERIÖR.

landers i Skara erfarna ledning och utfördes efter ritningar af arkitekten G. Pettersson i Stockholm.

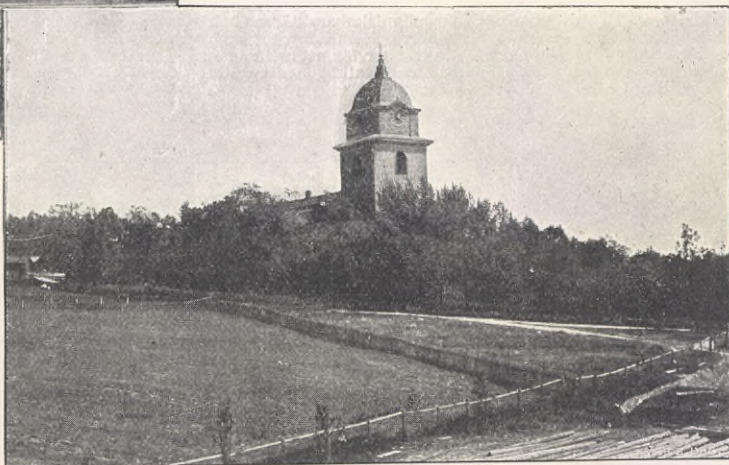
Kyrkans inre, af hvilken vi här återgifva en bild, gör ett på samma gång imponerande och behagligt intryck. Pelarne äro hållna i den ursprungliga fogstrukna tegelfärgen och kontrast era verksamt och vackert mot den elfenbensgula färgen å väggar och hvalfkupor. Kring korret löper en präktigt snidad träpanelning.

Altaruppsatsen är synnerligen tilltalande: bakom ekskranket med dess mörkblå beklädnad ser man fyra i spiral sirade, smäckra pelare, hvilka

stödja en rikt ornerad baldakin, under hvilken synes en i trä skulpterad Kristusbild i mer än half kroppstorlek. Hela altaruppsatsen är nära 26 fot hög.

Till att ytterligare höja stämningen af den vackra interiören bidraga de ståtliga, målade kyrkfönstren, af hvilka korfönstret framställer Kristi uppståndelse.

Allt som allt ter sig det nu i förnygrad gestalt framträdande templet synnerligen värdigt och anslående, samt intager, som redan antydts, en framstående plats bland vårt lands många präktiga kyrkobyggnader, lämdande detta såväl dem, hvilka haft med det nu lyckligen afslutade arbetet att

KYRKAN FÖRE RESTAURERINGEN.

göra, som den för sin kyrka offervilliga och inresserade församlingen till all heder.

Kyrkan invigdes pingstdagen af biskop Lövgren.

GUSTAV WIED.

EN AF DANMARKS FRÄMSTE FÖRFATTARE.

Wied har ju själf i slutet af sin självbiografiska, stora roman »Ungdomshistorier», den bok, hvarmed han egentligen slog igenom, angifvit såsom sin speciella och mest betecknande karaktärs-egenskap detta, att han jämt ser människornas lyten, svagheter och löjligheter, att äfven i lifvets mest trista och tragiska situationer den lille »Puslingen» — hans oskiljaktige följeslagare — tittar fram ur sin vrå i hans inre och med ett hänfullt leende gör en gentilt-komisk bugning och afbruten af sitt kluckande skratt säger: »Ja nu . . . är det alltså . . . som vi skola till . . . med att göra i . . . skönhet, godhet och sanning . . . Gunnar Warberg!»

Detta låter ju nästan som ett hän mot allt och alla, äfven mot honom själf.

Och det är ju sant: Wied har en utomordentligt kritisk blick, han besitter en dräpande satirisk kraft, som träffar djupt och skarpt, och som mången gång ej skyr mycket starka medel för att göra sig gällande; i fråga om ämnesval är han nära nog absolut hänsynslös och det Goetheska måttot på »Ungdomshistorier»: »*Wer nicht sich selbst zum Besten haben kann, der ist gewiss nicht von den Besten*», är ju härutinnan betecknande nog.

Men Gustav Wied är något vida mer, djupare och större än blott och bart satiriker, skämtare och kritiker: han är en äkta konstnär och en äkta humorist.

Och lika så visst som man icke kan vara en äkta konstnär eller en äkta humorist, utan att älska och hålla af sin konst och ännu för densamma, lika så visst finns där innerst i Gustav Wieds själ — ännu längre in än där »Grinebideren» sitter — en djup, varm, äkta kärlek till lifvet och människorna, och det är också denna »konstnärskärlek», om man så må kalla den, som enligt min mening är den djupaste grundtonen i Gustav Wieds konst.

Märk, att äfven då han skildrar människokaraktärens och människonaturens svartaste skuggsidor, och han ryggas som bekant icke tillbaka hvarken för dessa eller för att måla dem, så svarta som de äro — så sker dock detta alltid med en viss försonande objektivitet, t. o. m. då det är frågan om ett par så

Foto. Th. Thuesbøl, Roskilde.

absolut vedervärdiga exemplar som exempelvis mästern Bömler eller »Spæk-Stine» i »Barnlige Sjæle». Eller lägg märke till den lilla skissen härnedan — äfven den hämtad ur den nyss-nämnda samlingen — hur på samma gång fint, poetiskt och säkert är ej den präktige lille parveln där återgifven — så skriver icke en blott och bart »Grinebider!»

Gustav Wied är dansk — visserligen ingalunda hvad man kallar »pæredansk», men dock specifikt dansk, och de skildringar han gifvit af danskt lif och kultur under slutet af 1900-talet, torde säkerligen för kommande tiders forskare, oaktadt deras ofta starkt burleska anstrykning, komma att utgöra synnerligen värderika dokument. Men denna genuina danskhet gör äfven, att hans saker ofta äro mycket svårliga att öfversätta: de fina nyanserna, det intima »mellan raderna», hvarpå just det danska språket och Wieds alster äro så rika, går så lätt bort i en öfversättning — där nu en dylik öfver hufvud taget är utförbar.

Hvilk en oerhörd skillnad var det exempelvis icke att se »Erotik» på Dagmartheatret i Köpenhamn, mot då det här i Sverige gafs af Ranftsa sällskapet: Ett stycke sådant som detta är för genuint danskt för att kunna göra sig på svenska — äfven om nu rätteligen må medgifvas, att de konstnärliga förmågorna i Köpenhamn i genomsnitt voro de svenska långt öfverlägsna.

Som synes, har jag i dessa introducerande rader tagit »den glade» Gustav Wied *tout au sérieux*, och jag har gjort detta så mycket hällre, som de, hvilka öfverhufvudtaget här i Sverige känna till honom, nog mestadels tagit honom som den glade, skämtande, lättsinnige, betydligt frivole författaren — hvilket han alldeles icke är; hans mål och författarskap äro långt större och af oändligt mycket djupare betydelse än så: jag upprepar det än en gång som slutord: Gustav Wied är en äkta humorist, en äkta konstnär, och som sådan bör han bedömas.

Thor v. Teüchler.

RUSKVÄDER.

Ur »Barnlige Sjæle» af GUSTAV WIED. Auktoriserad öfversättning för HVAR 8 DAG af T. v. T.

Jag kom från staden en kväll. Jag hade varit på posten med bref; det snöade och bläste, och telefonrådarne öfver mitt hufvud sjöngo sina egendomliga, melankoliska sånger.

Jag vadade midt på gatan i den smältande snön, som klenade sig fast vid mina kängor, trängde in genom lädret och kom mig att frysa om fötterna. Inte en människa mötte jag, inte en hund engång. Då jag gick öfver torget, kastade jag en blick upp på den upplysta urtaflan på rådhusornet: klockan var en kvart öfver tio. Alla butiker voro mörka och stängda, endast i apoteket och midt emot hos

barberaren var det ännu ljust, här och där från husen trängde lampskenet dämpadt ut genom de nedfällda gardinerna. Luften var tjock och gråsvart, och stora, våta snöflingor yrde hvart ögonblick in i ansiktet på mig, smälte och runno ned för kinderna, längs halsen och under kragen ned på bröstet och ryggen. Jag ryste till och gick på fortare för att komma hem i mitt varma, ljusa rum i villan på andra sidan hamnen, där jag bodde.

Nere vid tullhuset stod en lykta och brann i hörnet mellan kajen och hamnbron. Här hven vinden in från fjorden, och dängde rägnet och snön i

stora långsträckta kast fram öfver vedtrafvarne i brädgården och in mot det gamla, undersätsiga gråstenspackhuset, hvars fogar darrade för de kraftiga stötarne, och hvars stormkrokar slogo mot muren med nästan regelbundna mellanrum.

Jag drog rockkragen högre upp öfver öronen och kikade ut på bron, hvars plankor voro blanka af vätan, och hvars järnstaket glänste i skenet från den ensamma lyktan.

Under lyktan vid brohufvudet stod en liten sex-sjuårs pojke med händerna nedborrade i byxfickorna. Han stod och trampade med fötterna i snösörjan för att hålla sig varm. Någon öfverrock hade han icke, endast en kasket, som satt långt ned i nacken, och träskor på fötterna.

I det jag passerade honom, sade han: »Gud—a!» och satte så i väg i smått traf vid sidan af mig. Han höll sig tätt intill mig på läsidan, så att jag skyddade honom för vindstötarne; ty vinden hade fritt spelrum här: den strök tvärs in öfver bron och rasslade med järnkedjorna vid brohålvorna.

Ingen lykta var tänd på själfva bron, och när jag såg ned på pojken, kunde jag blott se honom som en svart klump, som rultade i väg på sidan om mig.

Jag väntade, att han skulle säga något, men han bara trafvade på, med händerna i fickorna och hufvudet litet framåtböjdt. Han såg så energisk och beslutsam ut, den lille parfveln! Skada, att jag inte kunde se hans ansikte.

»Nå, du är ute och spatserar i det här vädret!» började jag.

»Ja—a.»

»Hvar har du varit nånstans?»

»Jag har va't oppe på apoteket.»

»Så—a? Är det nå'n sjuk hemma?»

»Ja, min bror och min lilla syster.»

»Hvad är det med dem, då?»

»Min bror har ondt i halsen, och min syster har skarlakansfeber.»

»Det var illa det! Men du är väl inte sjuk?»

»Nej, men mor säger, att jag blir nog.»

»Men du skulle inte vara ute häller och springa i så'n väder.»

»Mor fick inga pengar förrän ikväll; det är ju lördag i dag.»

»Fryser du inte?»

»Nå—ä, för jag har halm i träskorna.»

Den lille såg icke upp, när han talade; han bara trafvade på och stirrade ned i marken.»

»Hvad har din mor för göra?» fortsatte jag.

»Hon syr säckar åt patron Möller!»

»Och din far, då?»

»Han är död.»

»Så—a...»

»Ja, men mor säger, att det va' väl, för han kunde inte lefva i alla fall, så.»

»Hvad hade han för sjukdom då?»

»Han hade slem i lungorna; men patron Möller ger mor fem kronor i måna'n i alla fall, och det räcker ju till mycke mer än till hyran.»

»Hur många rum har ni då?»

»Vi har ett, naturligtvis!» sade pojken förvånad. »Och så kök tillsammans med madam Bastian.»

»Och hur ligger ni om natten då?»

»Sören Petter ligger hos mor, och jag ligger hos Sofi i fällbänken, för jag har ju haft skarlakansfeber.»

Nu kom en vindstöt och knuffade mig öfver mot pojken. Och jag kunde höra, hur han småskrattade åt mina slingrande rörelser. »Det är otäckt, så det blåser», sade han, »men det är då väl för fattigt folk, att det tår!... De ä' väl bottenfrusna, de där?» sade han därpå och nickade åt en af de otända lyktorna på fördämningen, som bildar fortsättningen på hamnbron. »Du skulle ha sett en så'n ål, som Hans Jensen ljustrade igår ute vid Lindholmen!» pratade han vidare. »Den va' precis så tjock som en arm! Kan du ljustra ål?»

»Ja, det kan jag nog.»

»Hvad har du gjort i sta'n för någe'? Har du ockse va't på apoteket?»

»Ne—ej, jag har varit med ett bref på posten.»

»Hvem va' de' till för någen? Va' de' till din mor?»

»Nej, det var till min fästmö.»

»Hvar bor hon?»

»Hon bor i Jylland.»

»Och hvar bor du då?» frågade den lille vidare.

»Jag bor därborta i det röda huset bredvid fabriken.»

»Jaså, där... Ska' du vara med på markna'n i sommar?»

»Ja—a, det tänker jag nog jag ska'. Det ska' väl du också?»

»Ne—ej, inte förr än till nästa år, för jag har inga byxor.»

»Har du inte lust att komma hem och helsa på mig?»

»Ne—ej!»

»Jaså, inte det! Hvarför det då?»

»Nå, för mor säger, att jag har inga kläder.»

»Ja, men kanske du kunde få lite' hemma hos mig.»

»Har du kläder att sälja då?»

»Nej, inte det precis, men jag har kläder ändå.»

»Jamen, dom behöfver du välan själf?»

»Ja—a, men jag har mycket kläder», sade jag.

»Jasså, då kanske Sören Petter ockse kan få ett par byxor af dej, för han har inga han häller.»

»Det kunde nog hända det, kanske!»

»Ajö!» sade han därpå plötsligen och stannade. »Och tack för sällskapet», tillade han.

»Adjö, adjö!» sade jag. »Nå, du skall dit nedåt?»

»Ja—a...» Och han hade redan börjat småtrafva igen.

»Vänta lite', ropade jag. »Vill du ha' en tioöring?»

»Ja—a, tack!»

Jag tog upp min portmonnä och gaf honom tioöringen.

»Tack!» sade han och trafvade i väg.

Men plötsligen gjorde han halt igen och vände sig om mot mig:

»Då kan ju jag få fyra?», frågade han. »Och Sofi och Sören Petter tre hvar?»

»Ja, det blir ju bra!», ropade jag tillbaka.

Och så klapprade pojken i väg in i snön och mörkret.

»KAROLES I VAGNEN».

En originell uppfinnare.

Fotografier för HVAR 8 DAG af Agnes Lundbom, Strömstad.

Ungefär en half mil från Strömstad gör Dynekilen en liten invikning, som kallas Källviksbukten. Allra innerst vid denna bukt, ungefär ett bygge och bor ett egendomligt original, i orten gemenligen kallad »Karoles i vagnen». Hans medborgerliga namn är emellertid Carolus Olsson, och gubben är nu 72 år gammal. Född på Nappestad under Skär i Skeesocken, kom han tidigt till Norge, där han blef utlärd som »kobbersmed». För ungefär 20 år sen dök han emellertid upp vid Källviken, där han alltsedan dess haft sitt hufvudkvarter, och där han sysslar med sina efter hans egen mening mycket epokgörande uppfinningar.

Hans lilla hus ligger på ett sandref och var ursprungligen ämnadt till en vagn, med hvilken han ämnade draga land och rike omkring — det är nämligen mest på dylika fordon han vurmar. Huset liknar, som synes å våra bilder, närmast en fartygskabyss, ungefär manshögt och af en meters bredd. Det är plåtbeslaget, och mellan plåten och den tunna brädläggningen finnes ett lager af mossa.

Det är, som sagdt, hufvudsakligen på dessa »ställförflyttningmaskiner», som gubbens idéer äro koncentrerade. Närmast intill »boningsvagnen» står en annan vagn, som till formen något påminner om ett lokomotiv, och under hvilken han satt de hjul, som förut uppburit hans lilla stuga. Det är

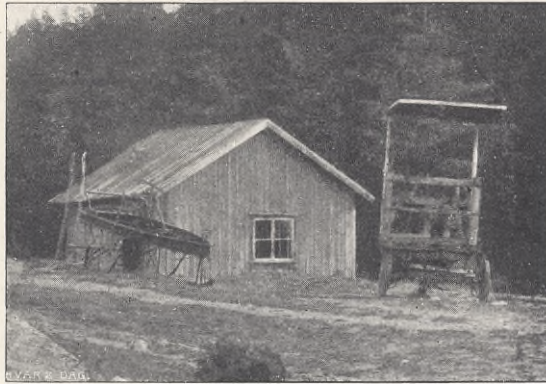
hans mening, att detta lilla åbåke skulle framdrivas medels ett i marken gripande, taggigt hjul, som sattes i rörelse af en mekanism af två tröskverkshjul, som »Karoles» släpat med sig från Norge. Denna idé att framdriva vagnarne med ett i marken gripande kuggghjul genomgår alla hans uppfinningar; äfven den svarta släden bredvid smedjan, utgångspunkten för hans mekaniska operationer, är något i samma väg.

Föröfrigt torde det behövas ett par ganska duktiga hästar för att få gubbens »fordon» ur fläcken. Men Karoles är lika glad i sina vagnar i alla fall, och när vandringlusten kommer på honom, spänner han verktygspåsen på ryggen och

med en mindre vagn efter sig drager gubben i väg än till Norge, än till grannsocknarne.

Stillsam och fredlig går Karoles sin väg fram, och kommer han in på kapitlet om sina uppfinningar, drar han lätt på munnen och svarar med filosofiskt lugn... Och så har han lefvat nu, »Karoles i vagnen», på sin idylliska fläck i öfver 20 år, och ingen känner de stolta drömmar, som upptaga den gamle i hans ensamhet. Men ett är säkert: Karoles är bra mycket lyckligare och nöjdare än många af de uppfinnare, som lyckats och slagit sig igenom därute i den stora världen, hvarom den gamle enstöringen nog knappast ens har en dunkel aning...

—r—r.

»KAROLES'» SMEDJA.

»KAROLES I VAGNEN» bland sina olika uppfinningar. Gubben söker förfärdiga en del fordon, med hvilka han vill draga land och rike omkring.

FRÅN BRANDEN Å STYRSÖ HAFSBAD.

HVAR 3 DAG.

Foto. Brinck, Gbg.

RESTAURATIONSBYGGNADEN Å STYRSÖ OCH PLATSEN DÄROMKRING FÖRE BRANDEN.

Torsdagen den 4 dennes spreds öfver hela den under denna tid af talrika badgäster befolkade Västkusten ryktet, om att den stora restaurationsbyggnaden å det gouterade Styrso Hafsbad, eller som det i Göteborgstrakten populärt och med sitt gamla namn kallas, »Bratten», gått upp i lågor.

Ryktet talade blott alltför sant: eld hade uppstått — huru är ännu ej med säkerhet konstateradt — i ett af de rum, som beboddes af tvänne af uppasserskorna, samt spred sig med en förfärande hast, öfver det stora träkomplexet, hvilket jämte

den midt emot liggande musikpaviljongen inom en halftimmas tid var jämnadt med marken.

Alla släckningsförsök voro förgäfvade, och man måste inskränka sig till att skydda de närliggande byggnaderna, af hvilka isynnerhet de närmast liggande, varmbadhuset och det lilla hotellet, voro starkt hotade.

Naturligtvis blef största delen af det i byggnaderna befintliga lösöret de våldsamt rasande lågor nas rof. En del silfver och andra värdesaker lyckades man dock rädda, och betjäningen fick äfvenledes ut större delen af sina saker, ehuru det mången

HVAR 3 DAG.

Foto. G & H. Hasselblad, Gbg.

BRANDPLATSEN Å STYRSÖ: De rykande resterna af den nedbrunna restauranten (till höger). Framför denna låg den jämväl nedbrunna musikpaviljongen, omkring hvilken voro placerade stolar och bord; af dessa återstå endast några halft nedsmälta järndelar.

gång såg hotande ut, och man fruktade, att de räddande skulle begravas under nedrasande bränder och bjälkar. Men lyckligtvis blef dock ingen människa skadad.

*

Den brunna restauranten var byggd af källarmästare Frick 1882, sedan den förutvarande byggnaden, som var belägen å gamla tennisplanen, året förut, äfven den, härjats af eld. 1899 om- och tillbyggdes den bl. a. med den stora verandan för en kostnad af 5,000 kronor.

Man har nu en hel del framtidsplaner därute på den vackra badorten, bl. a. att uppföra en stortidsenlig societetsbyggnad, där sommargästerna kunde mötas till gemensamt umgänge och trefnad. Den nedbrunna byggnaden var nämligen för de till ungefär 1,200 uppgående badgästerna å

Foto. G. & H. Hasselblad, Gbg.

FRÅN BRANDEN PÅ STYRSÖ.

»Bratten» alldeles för smått tilltagen, ehuru väl den upptog en areal af ej mindre än 950 kvm. Men någon bestämd plan har man naturligtvis ännu ej hunnit med att uppgöra.

ODA NIELSEN.

A Djurgårdsteatern i Stockholm, direktör, Ranfts sommar-teater, uppträder sedan en tid tillbaka den berömda danska skådespelerskan, fru *Oda Nielsen*.

Fru N. är anställd vid Köpenhamns K. teater, där hon med stor framgång uppträder i så väl de franska komedierna som uti modärna nordiska skådespel. Hennes Rita i Ibsens »Lille Eyolf» är sålunda berömd. En af hennes alla bästa prestationer är Sheitan Emisresin i Drachmanns »Ved Bosporus». Fru Nielsen spelar där med en sällsynt glöd och kraft. Vår fotografi återgifver henne just i denna roll.

I Stockholm har hon visat sig i två så olika uppgifter som i titelrollerna i »Lilla Helgonet» — hvilken roll hon förut utfört, när hon var anställd vid

Dagmar-teatern i Köpenhamn — och i »Frou-Frou». Hennes talang är synnerligen omfattande samt sträcker sig från lustspelet med inlagda kupletter till tragedien. Hon är också ansedd som en af Köpenhamns främsta skådespelerskor och är i den danska hufvudstaden, hvad *chic* och elegans beträffar, något å la Sarah Bernardt i Paris. Man behöfver ej ha gått »Ströget» många gånger, förr än man hör en halft beundrande, halft afundsjuk hviskning från några damer:

»Ah, her kommer Oda! Hvor hun dog er dejlig!»

Och det är förresten icke blott damerna, som säga det!

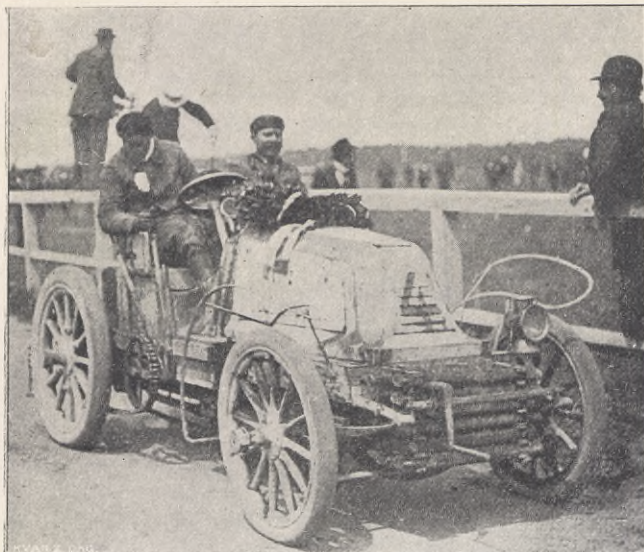
Fru Nielsen är som bekant gift med den framstående skådespelaren, direktören för Dagmar-theatret Martinus Nielsen; hon har, som nämnts, äfven under några år varit fästad vid denna teater.

Foto. Hansen & Weller, Kphmn.

FRU ODA NIELSEN I DRACHMANNS
»VED BOSPORUS».

DEN STORA AUTOMOBILTÄFLAN PARIS—BERLIN.

FRANSMANNEN FOURNIER inkommer som 1:ste pristagare och vinnare af kajsar Wilhelms hederspokal till Berlin, där hans automobil bekransas och han själf bäres i triumf.

En sporttäflan af särdeles ovanligt slag har i dessa dagar ägt rum. Det gällde att på kortaste tid med automobil tillryggalägga den 1200 kilometer långa sträckan Paris—Berlin. Resans

utomordentliga besvärligheter och den fara, som var förknippad med att köra om natten, bestämde, att vägen skulle tagas i tre delar. Det gällde icke endast en täflan mellan de åkande utan äfven mellan fabrikanterna af de moderna vagnarne. Fransmännen visade sig vara segrare i båda dessa afseenden. Den hyllning, som ägnades Tysklands gamla arffiiender vid dessas segertåg in i Berlin, var jublande och verkligt uppriktig, och man anser, kanske icke utan skäl, att denna täflan skall i sin mån bidraga till det närmande mellan de båda grannnationerna, hvilket å båda sidor visat sig önskvärdt.

ANKOMSTEN
TILL
BERLIN.

SVERIGES FÖRSTA »UNGKARLSHOTELL».

[Fotografier för_HVAR 8 DAG af A. Jonason, Göteborg.

Efter mönster af de berömda »Rowton Houses» i England har i dagarne af aktiebolaget »Labor» öppnats ett dylikt »ungkarlshotell» i Göteborg.

Hotellet är afsedt att bereda yngre, ogifta, ordentliga arbetare en snygg och treflig bostad för en ringa pänning. Och att man härutinnan lyckats väl i Göteborg, där priset är satt så lågt som till 30 öre pr dygn, torde man finna af våra bilder. Det hela är, oakadt sin enkelhet, högst fint och elegant, och man lägger också an på att redan från början endast få ordentliga gäster, hvadan af många sökande ännu endast ett tjugutal erhållit inträde.

I andra våningen åt gatan är det rymliga läsrummet beläget med bord, stolar och andra möbler samt böcker och tidningar. Linoleumsmattor i vackra mönster täcka golven här liksom öfverallt i rummen.

Gästrummen äro höga och ljusa med plats för 2 till 4 å 6 personer i hvarje, ehuru det är meningen att de flesta rummen sedermera skola delas i mindre med endast en säng i hvardera.

I badrummet, beläget å nedra botten i gårdsbyggnaden, äro 2 badkar, flera baljor

EXTERIÖR AF »UNGKARLSHOTELLET»
GÖTEBORG.

SOFRUM.

och dusch färdiga att användas af varma och uttröttade pensionärer, som efter dagens arbete vilja befria sig från smuts och damm, och bekväma tvättställ stå till förfogande i våningarne.

Frukost- och aftonspisning kan äfven af pensionärerna erhållas till mycket billiga priser. Naturligtvis torde knappast någon utdelning åt

LÄSRUM OCH BIBLIOTEK I HOTELLET.

Till portugisisk minister vid svenska och norska samt danska hofven har utnämmts hittillsvarande generalkonsuln af 1:a klassen, chargé d'affaires, i Stockholm hr *Antonio de Castro Feijó*.

Hr F. kom 1893, efter Soto Maiors död, till Stockholm och har sedan dess i egenskap af chargé d'affaires, då man af sparsamhetsskäl icke ville tillsätta någon ny minister, förestått legationen därstädes och i Köpenhamn. Fyrtioett år gammal, har han uteslutande varit verksam som diplomat. Vid sidan af denna sin diplomatiska verksamhet är de Castro Feijó dock

ANTONIO DE CASTRO FEIJO.

äfven en framstående skald. Han var endast 22 år, då han utgaf sin första diktsamling, hvari han filosoferar öfver tillvarons gåta. Sedermera har han utgifvit flere sådana, både stämningssaker och af mera kontemplativt innehåll.

En icke obetydlig del af de Castro Feijó's diktning har, som bekant, på ett förträffligt sätt öfverflyttats till svenska språket af dr Göran Björkman.

Den nye portugisiske ministern ingick i fjöl äktenskap med fröken Mercedes Levin, dotter till kaptenen i armén, f. d. kaptenen vid Göta lifgarde J.M. Levin. Han har under det senaste året vistats i Portugal.

EN DYR TAFLA.

Det högsta pris, som någonsin på en auktion betalats för en enda tafla, erlades den 27 juni i London, då mr Joseph Duveen för J. Hoppners porträtt af lady Louisa Manners betalade ej mindre än 14,050 guineas eller i svenskt mynt omkring en kvarts million kronor.

Hoppner, som var son af tyska föräldrar, var född i London 1758 och till en början korist i det kungliga kapellet. Han fick genom Georg III:s be-medling tillfälle att studera målarekonst, och det intresse konungen visade honom, har af elaka tungor tydts tämligen skandalöst — H:s moder var något slags kammarfru vid hofvet.

Hoppner blef emellertid sin tids kanske mest ansedde porträttmålare i England; den ende, som härutinnan gjorde honom rangen stridig var Lawrence, och deras rivalitet varade ända till H:s död 1810.

J. HOPPNERS PORTRÄTT AF LADY LOUISA MANNERS, hvilken tafla nyligen vid auktion i London såldes för en kvarts million kronor.

ETT OCH ANNAT OM OLE BULL.

Ur en korrespondens med amatörfotografier till HVAR 8 DAG af ANNIE WALL.

Vi ha från vår norska korrespondent mottagit en längre uppsats om Ole Bulls minne, af hvilken vi af utrymmes-skäl dock ej kunna intaga mer än nedanstående såsom text till de bilder vi meddela i anledning af aftäckandet af mästarens staty i Bergen.

. . . . Midt i naturens sköte, lyssnande till neckens eller *Fossegrimens* trolska harposlag, har bildhuggaren Stefan Sinding framställt sin Ole Bull. På några klippblock står mästaren i sin kraftigaste männaålder — violinen är lyftad, bågen hvilat mot strängarne och han tyckes färdig att i hvilket ögonblick som helst röra dem. Vid klippans fot, till hälften dold af den framspringande forsen, ses necken med harpa i handen. Statyen gör ett gripande, stämningfullt intryck, inbäddad som den är bland grannar och björkar, och entusiasmen hos de lyriska bergensarne skall ha varit stor, då täckelset föll den 17 maj.

Själftva platsen för statyen är väl vald å det vackra, lilla planterade torget ungefär midt i staden, mellan Hôtel Norge och Grand Café. Att Ole Bull-statyen aftäcktes den »syttende maj» var en naturlig, ja, en själfskrifven sak, ty en varmare fosterlandsvän har väl Norge knappast ägt. Han älskade sitt land med en brinnande kärlek, och hvarhåst han färdades omkring i den vida världen, sträfvade han att återvända till Bergen till den 17 maj, den norska nationaldagen. Han brukade då spela å det vikingaskepp, som alltid uppföres på ett af de större torgen i Bergen, och äfven hålla tal, ehuru han i sistnämnda af-

OLE BULLS STATY I BERGEN, aftäckt den 17 maj, modellerad af prof. Stefan Sinding.

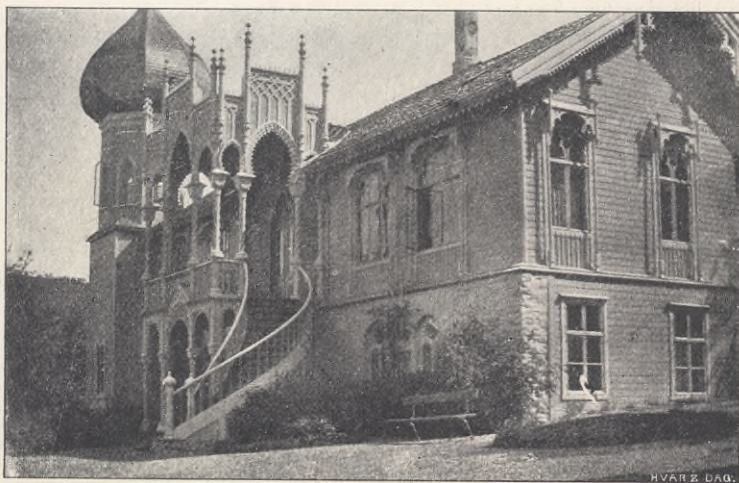
seende ingalunda var så framstående, som då han rörde sig inom tonernas värld.

* * *

Om ett besök på Ole Bulls villa på Lysöen, som vår korrespondent nyligen gjorde, och hvarest hon sammanträffade med mästarens maka, meddela vi följande skildring:

. . . . Plötsligt ljud ett klingande hallå ganska nära oss, och då jag såg upp, varseblef jag på en liten höjd under tvänne jättetallar två damer, hvar af den ena var Lysöens härskarinna och den andra en engelsk vännina till henne. Jag skyndade hastigt uppför kullen, presenterade mig och hälsades vänligt välkommen af fru Bull, som bjöd mig taga plats bredvid henne i den höga ljungen. Fru

Bull såg mycket yngre ut, än jag väntat: knappast en silfverstrimma syntes i det vågiga, svarta håret, och de vackra, intelligenta ögonen lyste af ungdomlig värme, då vi under samtalets lopp berörde

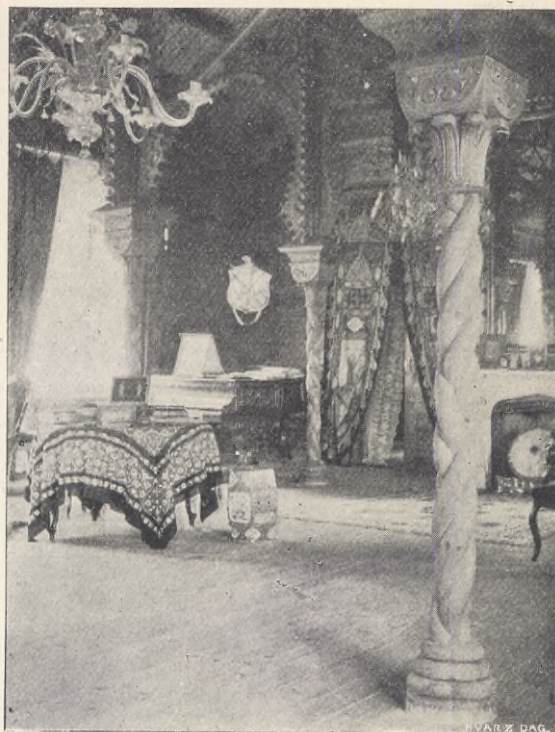
OLE BULLS VILLA Å LYSÖEN.

sång och musik. Konversationen var strax i gång, och efter några inledande ord förde jag talet på den berömda »Skattkammarviolin», förfärdigad 1532 af den store mästaren Gasparo da Salo och testamenterad till Ole Bull af böhmaren Rhaczek. Benvenuto Cellini har skurit ut greppet till denna unika underbara violin, som genomgått så många öden, och hvilken nu af mästarens maka skänkts till Bergens museum.

Fru Bull berättade, att hennes man äfven ägt en andra violin af da Salo, på hvilken han satte ännu mera värde, emedan den hade rikare och fylligare ton. Ole Bull ägde öfverhufvud taget ett stort urval af utmärkta violiner. Medan vi talade om instrument, gjorde jag en fråga angående de tvänne flyglarne, som jag nyss hade sett i musikhallen. Fru Bull svarade, att hennes man själf hade uppgjort ritningarne till dem och att de under hans personliga tillsyn hade blifvit förfärdigade i Amerika. Konstnären önskade nämligen erhålla mera sängbar ton, än den som finnes hos pianon i allmänhet samt hade därför uppfunnit en slags dubbla resonnansbottnar, som han väntade sig mycket af. Emellertid tyckes ej hans uppfinning ha fört till något praktiskt resultat.

På min fråga:

»Hvilken kompositör satte er man högst?» svarade hon:

MUSIKHALLEN I OLE BULLS VILLA. Till vänster synes en af de omtalade flyglarne, hvarå Boston-adressen är placerad.

»Mozart, Mozart! Han älskade honom. Och jag har aldrig hört någon tolka Mozart så som min man», tillade hon med ett vemodigt uttryck.

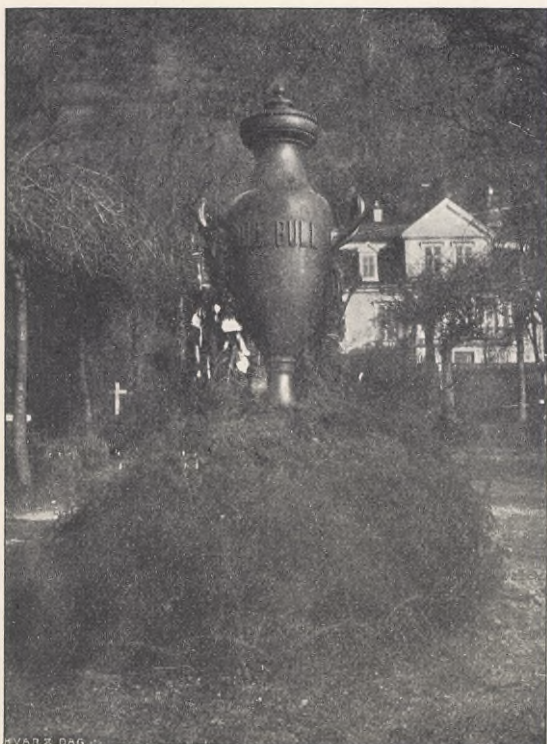
Jag öfvergick nu till att tala om Ole Bulls egna kompositioner och dröjde särskildt vid »S återjentens söndag». Men fru Bull hade åtskilliga invändningar att göra mot redigeringen af denna tondikt, som icke verkstälts af hennes man. »Min man spelade den icke på det sättet, som den nu är utgifven. Han hade så många rent tekniska finesser, som äro uteslutna.»

Efter en liten paus pekade fru Bull på ett högt berg på andra sidan fjorden och sade:

»Ser ni, fjället där borta, det kallas Lysehorn, och däruppe brukade min man spela för folket på St. Hansaftnarne.»

Ännu en stund språkade vi tillsammans, hvar efter jag tog farväl af den älskvärda damen, hvilken hvarje sommar besöker Norge och ända till augusti månad stannar på Lysöen för att sedan återvända till sitt amerikanska fosterland.

Långsamt vandrade jag genom skogen ned till stranden och min väntande båt. En sista blick på Ole Bulls norska hem och så — farväl Lysöen ...

OLE BULLS GRAF I BERGEN.

HÅRDT MOT HÅRDT.

(Forts. o. slut fr. föreg. nr.)

Mr Carpendale lutade sig tillbaka i hörnet och iakttog sin följeslagerska, så noga han kunde i den fladdrande belysningen. Vid en hastig skymt af en lykta såg han, att hennes ansikte hade ett gäckande uttryck.

»Jag har icke den ringaste önskan att hålla er solfjäder», sade han kort.

»Detta tycker jag icke är englalikt svaradt», sade hon. »Jag vet många, som skulle anse det för ett ovärderligt privilegium att få tillåtelse att hålla min solfjäder.»

»Finns det också lika många karlar, som skulle uppskatta det som ett ovärderligt privilegium att följa er till teatern bara för det nöjet att göra er man svartsjuk?»

Hon böjde sig hastigt fram och lade sin obehandskade hand på hans.

»Nej, Archie», sade hon mildt, »ni är den ende bland tusende.»

Han lade sin andra hand på hennes och flyttade sig litet närmare henne.

»Archie», fortsatte hon, lika mildt, »det är, som om det vore en evighet, se'n den dag vi först träffades på kajen i Scarborough.»

Han svarade icke. Han tänkte mindre på hennes ord än på hennes närvaro och den ljufva beröringen af hennes hand.

»Ibland tänker jag på», fortsatte hon, »huru det hade varit om — om jag aldrig hade träffat Jack — eller om Jack hade varit fattig som ni —.»

»Ja!» hviskade han, »och sedan, Madge?»

»Jag skulle nog ha gjort dig lycklig, stackars gamle gosse.»

Hade hon sett på honom, skulle hans blekhet, som t. o. m. var synlig i halfdunklet, ha varnat henne, men det gjorde hon icke.

Han lutade sig närmare fram mot henne.

»Madge», sade han i en låg undertryckt ton, »af hvad ni sade på eftermiddagen — har jag vågat hoppas —.»

»Hvad?» sade hon, ännu halft frånvarande.

»Kanske — om edra ord i eftermiddags voro sanna.»

Hon såg förvirrad på honom.

»Jag förstår er icke, hvad är det jag sagt?»

»Att ert hjärta stannat, där ni först förlorat det —.»

»Ja visst», svarade hon, »än se'n?»

»Och att det var för tre år se'n vid Scarborough —.»

Hon drog hastigt sin hand ur hans.

»Åh nej, visst inte! Hur kan ni vara så dum, Archie? Ni vet mycket väl, att det tillhört Jack, ända se'n jag först såg honom i Dover.»

»Nej värkligen!» sade han torrt. »Då har jag missförstått er litet, och det är alltså fortfarande er man, som —.»

»Ja, naturligtvis, 'Silly Billy'! Hvem skulle det annars vara», svarade hon glädt.

»Nej, naturligtvis», medgaf han ännu torrare, »hvem skulle det annars vara?»

* * *

Man kan icke säga, att mrs Cameron kände sig riktigt nöjd, då hon kom hem och stod utanför dörren samt väntade på, att jungfrun skulle öppna, sedan hon tagit afsked af mr Carpendale. Nu, då hon fullföljt sitt infall, kände hon sig något tvivel-

sam om dess fullkomlighet och fruktade dessutom för hvad hennes herre och man skulle komma att säga eller — till och med göra.

»Hvar är herrn, Bates?» var hennes första fråga, då hon kommit öfver tröskeln.

»Herrn har icke varit hemma», ljöd svaret.

»Han skickade hem en kontorspojke efter sin resväska och med ett bref till frun.»

Mrs Cameron drog en lättadens suck och tog brefvet med sig upp.

Då hon tagit på sig sin nattrock och bekvämt satt sig tillrätta i en länstol, öppnade hon det. Föga anade hon, att detta till utseendet så oskyldiga, lilla papper skulle åstadkomma den stora krisen i hennes tillvaro.

Hennes make hade haft brådtom och i hastigheten lagt ett annat bref i det kuvert, som var adresserat till henne. Det lydte som följer:

»Kära Lena!

Jag finner, att jag kan få tid att resa ned till Brighton med dig på tre dagar. Det är uppfri-skande att få påminna sig, att, ehuru jag af förnuftsskäl är lagligen gift med Madge, du likväl i alla afseenden är min egen lilla hustru. Jag har skrivit hem och sagt, att jag blifvit bortkallad i och för trängande affärer. Var därför i god tid nere vid stationen, så att vi kunna följa med 7.30-tåget.

Alltid din

Jack Cameron.»

III.

Den fagra sommarsolens första strålar föllo på mrs Cameron och funno i henne en mycket olycklig kvinna. Hennes ögon voro uppsvullna af gråt, och hennes ansikte blekt och vanställdt. Hon sade till, att hon ville ha frukosten serverad på sitt rum och behöll gardinerna neddragna för att dölja sitt förgrättna utseende för sin jungfrus spörjande blickar. Så snart det var henne möjligt, telegraferade hon till sin bästa väninna att komma för att trösta och råda henne, och tiden gick långsamt framåt, under det att hon väntade på denna. Klockan var elfva, då hon hörde, att porten öppnades och stängdes och att någon kom uppför trapporna, knackade på hennes dörr och steg in i hennes rum, sedan hon svarat: »Stig in!»

Mrs Cameron steg hastigt upp och beredde sig att sjunka i sin väninnas armar, i det hon gaf fritt lopp åt sin djupa sorg.

»Det var väl, att du kom», snyftade hon. »Åh, Henriette —», så tvärtystnade hon, ty det var icke Henriette, utan hennes man, Jack Cameron.

Han gick direkt fram till fönstren, drog upp gardinerna och vände sig sedan om emot henne. Men då hans ögon föllo på hennes bleka, förstörda ansikte, ryckte han till med ett utrop af öfverraskning.

»Hur i all världen är det fatt, Madge?» frågade han.

Hon rätade upp sig och blickade vredgad på honom.

»Ni vågar fråga mig, hvad det är, ni usle, föraktlige karl», framprässade hon.

Han gick fram till henne och lade armen kring hennes lif.

»Har du fått hjärninflammation, lilla, kära vän?» sade han. »Säkert är det något på tok!»

Hans absoluta kallblodighet beröfvade henne helt och hållet förmågan att tala. Hon kunde blott gå fram till bordet och taga hans bref från föregående natt och lägga det i hans hand, utan att säga ett ord. Leende tog han detsamma och såg henne djupt in i ögonen.

»Kunde du verkligen tro det, Madge?» frågade han ömt.

Hennes tårfyllda ögon och flämtande bröst voro svar nog. Han drog henne närmare till sig och kysste henne på pannan, kinden och läpparne.

»Min älskling», hviskade han, »det bref, som du skref till Henriette om din plan med Carpendale hade du lagt i ett kuvert, som var adresserad till mig på kontoret.»

»Äh?» sade hon häpen.

»Ja, och för att vara lika så god som du, gjorde jag upp en annan plan för min egen del». Hon lade sin kind emot hans och smekte honom.

»Och då var hela brevet osanning!» sade hon lättad.

»Ja, det var bara lögn, min älskling».

Hon lade sin arm om hans hals.

»O, Jack, jag är så ledsen!» sade hon.

»Ledsen — för att det var lögn?»

Då log hon och kysste honom åter. För fem minuter sedan hade hon trott, att hon aldrig skulle kunna bli glad mer!

»Nej, din elake pojke», sade hon, »ledsen, att jag någonsin —»

Men han lät henne icke sluta sin bikt, ty orden dogo på hennes läppar i en lång kyss.

EN FRILUFTSTEATER.

Foto. Edlund, Sthlm.

DEN NYA FRILUFTSTEATERN Å SKANSEN: En scen ur folkpjäsen »Råskellna'n» af Ivar Arpi.

En friluftsteater har Skansen i Stockholm erhållit å det nya område, som förut utgjorde hufvudstadens Tivoli.

Den nya teatern är en idyllisk anläggning, utförd efter arkitekten Améens ritningar. Fonden utgöres af berget, och lär det vara meningen att här anordna på väf målade dekorationer, de enda som skola finnas. För öfrigt är det naturen själf, som får utgöra dekorationerna, och denna natur har endast en smula »upphjälpts», t. ex. genom inrättandet af ett vattenfall, som, när man så behagar, kan sättas i gång.

Skansens friluftsteater har invigts med stycket »Råskellna'n», skrivet af hr Ivar Arpi. Hr A.,

som är dekoratör till yrket, har redan länge på ett verksamt sätt tagit del i Skansens värfäster, i det att han med släktingars tillhjälp anordnat gästgifveri och bröllophögtidligheter i Laxbrostugan. »Råskellna'n» är en glad folkpjäsa med mycket nöjsamma intermezzon. Det är också hr Arpi — i parentes sagdt, en brorson till den bekante sånganföraren i Uppsala, Oskar Arpi — hvilken till uppförandet af sin pjäs på ett högst gemytligt sätt anordnat teatern med en liten stuga, en svinstia, blommor här och där i det gröna och en gärdsgård kring det hela.

Säkert kommer Skansen, liksom Skansens besökare att få stort nöje af den nya teatern.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI.

C. A. LEOPOLD.

FRITHIOF ÅBERG.

J. W. E. af DONNER.

N. A. R. GRUNDAL.

A. T. RUDELIUS.

FÖDELSEDAQAR. I sitt 75 år in- gick den 29 juni en af Stockholms äldste och mäkt bekante prästmän, hedersminister C. A. Leopold. Den gamle hedersmannen fick mottaga många lyckönskningar från vänner och bekanta.

71 år fyllde den 4 juli disponenten Frithiof Åberg i Norrköping. Född i Odensala i Upp- land, kom han i unga år till Norrköping och startade där 1858 det bekanta lithogra- fiska Aktiebolaget, hvars disponent och verk- ställande direktör han allsedan varit, och leder han fortfarande detta verk med oför- minskade krafter och är dessutom lifligt intresserad och mycket anlitad kommun- alman.

50 år fyllde den 29 juni kaptenen Johan Wilh. Edv. af Donner. D. blef underlöjtnant 1872, löjtnant 1876 och 1891 kapten vid K. Svea lifgarde. Bland militära kommande- ringar må nämnas, vid Generalstaben 1877—79. Med anslag af statsmedel var D. kom- menderad till tjänstgöring vid Italienska armén 1880—81. D. har till svenska öfver- satta många skönlitterära arbeten från itali- enska språket (Foggazzaro, Farina, Verga, De Amicis, Serao, Neera m. fl.)

60 år fyllde den 23 juni en af hufvudstads- ens mest kände läkare, dr Nils Adolf Richard Grundal. Dr G., hvilken allt sedan 1869 verkat som prakt. läkare i Stock- holm, med undantag af de tider han föret- agit studieresor i utlandet, hyllades på 60- årsdagen med massor af gratulationer, ver- ser, blommor, o. s. v.

HYLLNING. Åt verkställande direk- tören och trafikchefen vid Rimbohanan R. W. O. R. S. O. kaptenen A. T. Rudelius, som nu lämnat dessa befattningar och öfvergått till Östra centralbanan, öfverlämnades den 27 juni af banpersonalen en minnesgåfva, bestående af en större silfverkanna med inskription. R. är född 1844 i Östergötland, blef officer 1865 vid Kalmar regemente, traf- ikchef vid Hvetlanda—Säfsjö järnväg 1885, vid Mellersta Blekinge järnväg 1889, Stock- holm—Rimbo järnväg 1896 och vid Rimbo- Smed järnväg 1898.

Med anledning af att tjänstemannen Ernst Petersén i 25 års tid varit i sjöförsäkrings- aktiebolaget Ägirs tjänst, öfverlämnades af styrelsens ordf., landshöfdingen Bråken- hielm i närvaro af styrelsen lördagen den 29 juni åt honom en hedersgåfva under ut- tryck af bolagets tacksamhet för hr P:s mångåriga nitiska arbete.

AFSKED beviljades den 28 juni kans- lirådet och byråchefen i ecklesiastikdepar- tementet fil. kand. Carl Wilhelm Kastman. K. utnämndes 1891 till kansliråd och byrå- chef (för ärenden angående folkundervis- ningen). Han var förut sedan 1882 rektor för folkskollärarynnesseminariet i Stockholm och sedan 1880 folkskoleinspektör för Sträng- näs stift. Åren 1871—82 var han rektor vid seminariet i Karlstad. Den mycket intres- serade och nitiske mannen har till efterträ- dare erhållit folkskoleinspektören i Norr- köping fil. dr Ivar A. Lyttkens.

DÖDSFALL. Midsommardagen afled i Eksjö i en ålder af 74 år fabrikören *Seen Dason Aschan* i en ålder af 74 år. Den driftige mannen hade i sin ungdom idkat en omfattande garfverirörelse och innehade vid sin död en läderaffär samt var ledamot af stadsfullmäktige och ordförande i spritbolagets styrelse.

Den 27 juni afled i hufvudstaden direk- tören vid Liljeholmens stearinfabrik C. F. von Rothstein i en ålder af närmare 77 år. R., som var hufvudman för den romersk riksadliga ätten von Rothstein, var för sitt vänliga väsen och sin duglighet en ovanligt högt värderad person, som efterlämnar många sörjande.

F. boktryckerifaktorn Carl Gustaf Borg- gren afled den 26 juni i hufvudstaden nära 77 år gammal. Han arbetade i mer än 50 år vid Posttidningen, där han verkade på ett mer än vanligt nitiskt sätt och var syn- nerligen uppburen af såväl förmän som underordnade.

Hufvudmannen för grefliga ätten Kalling, innehafvaren af Myrå fideikommiss, f. d. löjtnanten vid Svea lifgarde greve Carl Gustaf Kalling har aflidit den 22 juni. Han var född 1830 och gift med Hilda Södervall. Hufvudmanskapet för ätten öfvergår nu till den aflidnes broder, kammarherre greve H. Kalling. Under flere år egnade sig greve K. åt nedskrifvandet af Svea lifgardes historia, hvilket värdefulla verk år 1896 kunde öfverlämnas till regementet.

Den 17 juni afled i Arvika kaptenen och kompanichefen vid Värmlands regemente R. S. O. Carl Fredrik Lagergren. Den aflidne, som var född 1849 hade i 20 år tjänstgjort vid postverket samt var synnerligen öm- tyckt för sitt vänsälla och gladyliga väsen.

Den 27 juni afled i Stockholm en af engelska koloniens kända personer, språk- läraren Edward Long. L. var född i Mans- field, England 1833, och hade under 30 års tid vistats i Paris, där han bl. a. var lär- rare vid Tuilerierna under Napoleons tid samt hade dessutom vistats i Amerika, Bel- gien och Ryssland. Sedan sju år tillbaka var han bosatt i Sverige, där han bl. a. var kyrkvård i Engelska kyrkan. Hr L. har också varit lärare i engelska för kronprin- sens två äldsta söner.

Å Högmarsö vid Furusund afled den 22 juni f. järnvägstjänstemannen vid Stock- holms södra järnvägsstation August Engel- brecht, 50 år gammal. E. hade en mycket ansträngande befattning, som han skötte på ett förträffligt sätt. Han sörjes, utom af de närmaste, af en stor vänkrets.

Vi återgifva här ett porträtt af f. d. ban- kiren Carl Louis Guillemot, hvilken den 23 januari afled i hufvudstaden. Det har näm- ligen först nu lyckats hans närmaste att finna ett porträtt af den framstående affärs- mannen.

I Kristinehamn afled den 28 juni f. sta- tionsinspektoren Adolf Hedström i Storfors 52 år gammal. H., som 1876 beford- rades till öfvannämnda befattning, var under sin krafts dagar en dugande och plikt- trogen järnvägsman.

ERNST PETERSÉN.

C. W. KASTMAN.

S. D. ASCHAN. †

C. F. von ROTHSTEIN.

EDWARD LONG. †

A. ENGELBRECHT. †

C. L. GUILLEMOT. †

ADOLF HEDSTRÖM. †